

Dilarə Əliyeva adına Azərbaycan Qadınlarının Hüququnun Müdafiə Cəmiyyətinin gender bərabərliyi sahəsində fəaliyyəti

D Əliyeva adına Azərbaycan Qadın Hüquqlarını Müdafiə Cəmiyyəti 1989-cu ildə yaranıb. İlk rəsmi qeydiyyatdan 11 sentyabr 1991-ci ildə Nazirlər Kabinetində keçib. 1993-cü il fevralın 3-də Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan alınıb. Cəmiyyət qarşısına bütün sahələrdə qadınların hüquqlarını müdafiə etmək məqsədi qoyub. 38 rayon üzrə təşkilatın şöbələri fəaliyyət göstərir. Üzvlərinin sayı 20 min nəfərə yaxındır. Rayon təşkilatları da daxil olmaqla, təşkilatın 1000 nəfərə yaxın fəali var. İdarə Heyəti 13 nəfərdən ibarətdir. Fəaliyyət göstərdiyi müddətdə müxtəlif mövzularda həsr olunmuş 1000-dən artıq seminar keçirmişdir. Cəmiyyət 2000-ci ilin iyunundan Ümumdünya Qadınlar Birliyinin Azərbaycan üzrə təmsilçisidir. Məqsəd və vəzifələrini müxtəlif istiqamətlərdə fəaliyyət göstərən 12 mərkəz vasitəsilə həyata keçirir.

"İnsan Haqları və Demokratiya Təhsili" Mərkəzi. 1997-ci ildən fəaliyyət göstərir, rəhbəri Ruhəngiz Hüseynova. İnsan haqları və demokratiyanın inkişafı yönündə maarifləndirmə işləri görür.

"Təmiz Dünya" Mərkəzi. 1998-ci ildən fəaliyyət göstərir. Rəhbəri Mehriban Zeynalova. Qadınlara qarşı zorakılığın bütün növlərinin aradan qaldırılması, problemin tədqiqi, zorakılıq qurbanlarına hüquqi və psixoloji yardımlar göstərilməsi, qadınlar arasında sağlamlıq çərçivəsində maarifləndirmə işləri aparır. Bu yöndə 15-dən çox buklet hazırlanıb.

"Gender" Mərkəzi. 1998-ci ildən fəaliyyət göstərir. Rəhbəri Nigar Məmmədova. Gənclər arasında gender münasibətləri və araşdırmalarla məşğuldur. Elmi araşdırmalar nöqtəyi-nəzərindən gənclərin gendərə aid biliklərini təkmilləşdirir və seminarlar keçirir.

"Hüquq" Mərkəzi. AQHMC yarandığı gündən fəaliyyət göstərir. Rəhbəri Məmməd Zeynalov. Üç daimi və bir neçə ehtiyatda olan müdafiəçi çalışır. Müxtəlif hüquq pozuntuları ilə bağlı təşkilata müraciət edən qadınların məhkəmə və digər orqanlar qarşısında hüquqlarını müdafiə edir.

"Sahibkar Qadınların Hüquqlarını Müdafiə Mərkəzi". 1997-ci ildən fəaliyyət göstərir. Rəhbəri Nəbat Qəniyeva. Sahibkar qadınlar arasında maarifləndirmə işləri aparır. Şəbəkə yaradılması və kiçik biznesin inkişafı üçün maarifləndirmə işləri aparır. İndiyə qədər bu yöndə 6 buklet buraxıb.

"Milli Azlıqların (qadınlar) Hüquqlarını Müdafiə Mərkəzi". 2000-ci ildən fəaliyyət göstərir. Rəhbəri Sədaqət Paşayeva. Milli, dini və etnik azlıqlardan olan qadınlarla bağlı məlumatlar toplayır, onların hüquq və vəzifələri ilə bağlı maarifləndirmə işləri aparır və problemləri araşdırır.

"İnformasiya" Mərkəzi. 1998-ci ildən fəaliyyət göstərir. Rəhbəri Nazilə Cabbarlı. AQHMC-nin fəaliyyəti ilə bağlı bütün informasiyaları mətbuata çatdırır, bülletenlər hazırlayır və çap edir.

"Məhbus Qadınların Hüquqlarını Müdafiə Mərkəzi". 2001-ci ildən fəaliyyət göstərir. Rəhbəri Cəmilə Səmədova. Məhbus qadın və onların uşaqlarının problemlərini araşdırır, hüquqlarını müdafiə edir, hüquq və vəzifələri barədə onlara maarifləndirmə işi aparır.

"İslam və Demokratiya" Mərkəzi.

1999-cu ildən fəaliyyət göstərir. Rəhbəri Aytəkin İmranova. Dini dəyərlərin düzgün təbliği və islamda demokratik prinsiplərin qadınlara düzgün çatdırılması istiqamətində maarifləndirmə işi aparır.

"Sosioloji Sorğu" Mərkəzi. 2000-ci ildən fəaliyyət göstərir. Rəhbəri Vəfa Salehova. Qadın hüquqlarının vəziyyəti, cəmiyyətdə qadınlarla bağlı hər hansı problemin dəqiq araşdırılması və öyrənilməsi istiqamətində sorğular aparır, onun nəticələrini təşkilatda fəaliyyət göstərən mərkəzlərə təqdim edir.

"Trenər" Təlim Mərkəzi. 2001-ci ildə yaranıb. Rəhbəri Novella Cəfərova, əlaqələndiricisi Mehriban Zeynalova. Əhali arasında vətəndaş təhsili ilə bağlı və yeni trenərlərin hazırlanması məqsədi ilə təsis edilib.

"Münaqişəsiz Gənclər" Mərkəzi. 2002-ci ildə yaranıb. Rəhbəri

mövcudluğu, bu problemin ictimaiyyətə çatdırılması, mövzu ilə bağlı gənclər arasında maarifləndirici seminarların aparılması, statistik məlumatların toplanması həyata keçirilmişdir. Əlavə olaraq bu problemlə bağlı MM-ə təkliflər paketi göndərilmişdir. Layihə üzrə Bakı, Gəncə və Naxçıvan şəhərlərində də iş aparılmışdır. Bukletlər çap edilib paylanmışdır.

Şərqi Avropa Demokratiya İnstitutu. İmkansız qadınlara hüquqi yardımlar. Bu layihə üzrə Gəncə və Sumqayıt şəhərlərində ictimai müdafiəçilər hazırlanması və imkansız qadınlara pulsuz hüquqi yardımlar göstərilməsi nəzərdə tutulur.

MDC və AQHMC birgə bələdiyyə seçkilərində qadınların fəallaşması üzrə layihə həyata keçirdi. Nəticədə, 40-a yaxın qadın öz namizədliyini irəli sürərək, bələdiyyələrə üzv seçildi.

BMT. HIÇ/AIDS profilaktikasına dair layihədə Ramana xəstəxanasında məcburi müalicəyə gətirilmiş fahişəliklə məşğul olan qadınlar arasında AIDS, qadın hüquqları və zorakılıqla bağlı maarifləndirmə işləri aparılmış, 450 qadın bu seminarın iştirakçısı olmuşdur. Bukletlər çap olunub paylanmışdır.

Parlament seçkilərində qadınların aktivliyinin təmin edilməsi və maarifləndirilməsi üzrə layihə. Layihə Azərbaycanın bir çox regionlarında həyata keçirildi. Seçkilər saxtalaşdırıldığı üçün cəmi 13 qa-

D.Əliyeva adına Azərbaycan Qadın Hüquqlarını Müdafiə Cəmiyyəti 1989-cu ildə yaranıb. İlk rəsmi qeydiyyatdan 11 sentyabr 1991-ci ildə Nazirlər Kabinetində keçib. 1993-cü il fevralın 3-də Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan alınıb. Cəmiyyət qarşısına bütün sahələrdə qadınların hüquqlarını müdafiə etmək məqsədi qoyub. 38 rayon üzrə təşkilatın şöbələri fəaliyyət göstərir. Üzvlərinin sayı 20 min nəfərə yaxındır. Rayon təşkilatları da daxil olmaqla, təşkilatın 1000 nəfərə yaxın fəali var. İdarə Heyəti 13 nəfərdən ibarətdir. Fəaliyyət göstərdiyi müddətdə müxtəlif mövzularda həsr olunmuş 1000-dən artıq seminar keçirmişdir. Cəmiyyət 2000-ci ilin iyunundan Ümumdünya Qadınlar Birliyinin Azərbaycan üzrə təmsilçisidir. Məqsəd və vəzifələrini müxtəlif istiqamətlərdə fəaliyyət göstərən 12 mərkəz vasitəsilə həyata keçirir

Gülərə Quliyeva. Missiyasına gəncləri sülhsevərlik fəaliyyətinə cəlb etmək, münaqişələrin analizi və tolerantlıq mövzusu daxildir.

1997-ci il. İSAR-Azərbaycan. Demokratiya və insan hüquqlarına dair kitabxananın təşkili. Əldə edilən kitablardan minlərlə insan demokratiya və insan haqları barədə maariflənməmişlər. Kitabxana zənginləşməkdə davam edir. Rayon şöbələri və yeni yaranan QHT-yə yardım üçün istifadəyə verilir. "Demokratiya və İnsan Hüquqları" üzrə layihə.

SOROS Fondu. Qadınlar arasında seçki üzrə maarifləndirmə.

ABŞ səfirliyi. Azərbaycanda qadın alveri. Layihə üzrə Azərbaycanda qadın alveri, fahişəliyin

dın parlamentə seçildi.

Böyük Britaniya səfirliyi. Parlament seçkilərində qadınların aktivliyinin təmin edilməsi və maarifləndirilməsi üzrə layihə. Layihə Azərbaycanın bir çox regionlarında həyata keçirildi. Bukletlər çap edilərək qadınlara paylandı.

İSAR-Azərbaycan Humanitar Təşkilatı. Gənclər arasında CYKX profilaktikasına dair layihə. Layihə Gəncə, Əli Bayramlı, Bakı, Bərdə, Naxçıvan, Xaçmaz şəhərlərində gənclər arasında maarifləndirmə işi aparmağı nəzərdə tutmaqla, 600 nəfər gənc arasında seminarlar keçirmiş və onlar arasında şəbəkə yaradılmasına nail olmuşdur. Qadınlara qarşı zorakılığın aradan qaldırılması, onların hü-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığın artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

quqlarının müdafiəsi, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunda qadınların fəallığının artırılması üzrə layihə. Yevlax, Şəki, Mingəçevir, Gədəbəy rayonlarında qadınlar arasında onların hüquqlarının Konvensiya çərçivəsində öyrənilməsi, qadınlara qarşı baş verən zorakılıqların aradan qaldırılması, broşür çapı, bukletlərin paylanması nəzərdə tutulmuşdur.

Gürcüstanın Rustavi şəhərində, Marneuli, Bolnisi və Qardabani rayonlarında "Qafqaz evini birgə quraq" adlı layihəyə əsasən, 3 günlük treninqlər və dəyirmi masalar keçirilmişdir. Layihədə erməni, gürcü, azərbaycanlı və digər mil-

letlər təmsil olunmuşlar. Gəncədə Qafqaz Lider Qadınlar Şəbəkəsi çərçivəsində Gürcüstan QHT ilə birgə liderlik, könüllülük, planlaşdırma və s. mövzularda 4 günlük seminar-treninq keçirilmişdir. Bu layihədə 60 nəfər müxtəlif millətlər təmsil edilmişlər. ABŞ səfirliyinin xətti ilə Naxçıvan şəhərində qadın liderlərin aşkarlanması, onların aktivləşməsi, seminar-treninqlər keçirməklə, həmin bölgədə qadın hüquqları üzrə yeni treninqlərin hazırlanması. Norveç səfirliyinin xətti ilə Azərbaycanın cənub bölgəsində - Astara, Cəlilabad və Masallı rayonlarında qadınlara qarşı zorakılığın aradan qaldırılması, onların hüquqlarının müdafiə olunması. Vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunda qadınların fəaliyyətinin artırılması üzrə layihə qeyd olunan rayonlarda qadınlar arasında onların hüquqlarının Konvensiya çərçivəsində öyrənilməsi, qadınlara qarşı baş verən zorakılıqların aradan qaldırılması, broşür çapı, bukletlərin paylanması nəzərdə tutulmuşdur. Naxçıvan və onun rayonlarında (Ordubad, Culfa, Şərur, Sədərək, Babək) qadınlar arasında aktivliyin artırılması və lider qadınların formalaşması. 7 ay ərzində, hər bir rayonda 5 gün treninqlər və sonda Naxçıvan ərazisində bu işləri apara biləcək yeni QHT və treninqlər hazırlanması ilə nəticələnenəcək. Layihənin rəhbəri Novella Cəfərova-dır.

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru